

باسمه تعالی

مقدمه

این دستورالعمل با هدف اجرای شیوه‌نامه ابلاغ شده به دانشگاه‌ها از سوی مشاور محترم وزیر و مدیرکل دفتر وزارتی وزارت عتف به شماره ۱۱/۱۵۹۶۴۹۴ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۱۰ و به منظور برقراری ارتباطات سازنده و منسجم میان دانشگاه با بخش‌های جامعه و صنعت و ارتقاء سطح فناوری در صنعت کشور و همچنین بهبود بخش‌های صنعتی با استفاده از توانمندی علمی اعضای هیات علمی دانشگاه شهیدبهشتی و تسری دانش در مجراهای صنعتی، تدوین و تنظیم شده است. بدیهی است در این راستا رسالت اصلی اعضای هیات علمی در جهت تربیت فرزندان این مرز و بوم، توأم با بروزرسانی توانمندی علمی و پژوهشی استاد و دانشجو است، و در نظر است تا از این رسالت برای تسری دانش در مجاری صنعتی و در جامعه بهره‌برداری شود. مفاد این دستورالعمل ناظر بر فرصت‌های مطالعاتی داخل کشور است. تعاریف، اختصارات و اهداف ارائه شده در این دستورالعمل، برگرفته از شیوه‌نامه مذکور می‌باشد.

ماده ۱. تعاریف و اختصارات

- وزارت عتف: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.
- دانشگاه: دانشگاه شهیدبهشتی.
- واحد عملیاتی: بنگاه‌ها یا سازمان‌های فرهنگی و صنعتی، پارک‌ها و واحدهای پژوهش و توسعه اقتصادی یا خدماتی دولتی یا غیردولتی که متقاضی حضور هیات علمی متخصص در زمینه تخصصی خاص در واحد خویش هستند.
- فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت: دوره حضور عضو هیات علمی دانشگاه شهیدبهشتی در واحد عملیاتی به منظور پژوهش و مطالعه، که در این دستورالعمل به اختصار فرصت مطالعاتی نامیده می‌شود.
- متقاضی: عضو هیات علمی تمام‌وقت دانشگاه که متقاضی استفاده از فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت است.
- کمیته تخصصی فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت: کمیته‌ای متشکل از معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه، مدیر همکاری‌های پژوهشی و ارتباط با صنعت دانشگاه، مدیر پشتیبانی پژوهشی دانشگاه و در صورت تشخیص ضرورت از سوی معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه، اعضای متخصص از هر حوزه تخصصی دانشی است. در صورت استفاده از اعضای متخصص، از نظرات فرد متخصص مرتبط با رشته تخصصی عضو هیات علمی متقاضی، یا آشنا با برنامه پژوهشی در نظر گرفته شده برای متقاضی در واحد عملیاتی، استفاده خواهد شد.

ماده ۲. اهداف

۱. کمک به بهبود شناخت اعضای هیات علمی دانشگاه از فضای کار در جامعه و صنعت.
۲. تقویت ارتباط دانشگاه با جامعه و صنعت، و گسترش همکاری‌های پایدار علمی و پژوهشی بین دانشگاه و واحدهای عملیاتی.
۳. استفاده مفید و مؤثر از امکانات، آزمایشگاه‌ها و تجهیزات واحدهای عملیاتی.
۴. جهت‌دهی سودمند به پژوهش‌های دانشگاه و گسترش دانش و فناوری کاربردی مورد نیاز جامعه و صنعت.
۵. انتقال و ترویج یافته‌های جدید دانش و فناوری دانشگاه، به جامعه و صنعت با هدف ارتقای توان علمی و فنی واحدهای عملیاتی.
۶. کمک به رفع مشکلات علمی و تخصصی واحدهای عملیاتی.
۷. شناسایی مشکلات واحدهای عملیاتی، با توجه به تنوع، کیفیت، قیمت و زمان تحویل محصولات یا خدمات، و ارائه طرح پیشنهادی برای برطرف شدن این مشکلات.
۸. شناسایی فناوری‌های مورد نیاز و ارائه طرح پیشنهادی برای تدوین یا انتقال فناوری به واحدهای عملیاتی.

۹. ۲. مشارکت در سیاست گذاری و ارائه طرح برای اصلاح فرآیندها و محصولات و توسعه پایدار اقتصادی کشور، در زمینه‌هایی مانند بهینه‌سازی مصرف انرژی، ارتقای سلامت و ایمنی و بهبود مردم و محیط زیست و سایر مسائل مهم به تشخیص دانشگاه.

۱۰. ۲. هدایت و سوق پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی دانشجویان به سمت نیازهای واقعی واحدهای عملیاتی و حل مسائل مهم کشور.

ماده ۳. شرایط عمومی استفاده از فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت

۱. ۳. تخصص متقاضی با نیازهای واحد عملیاتی ارتباط علمی و منطقی داشته باشد.
  ۲. ۳. اخذ پذیرش از یک واحد عملیاتی دولتی یا غیردولتی مورد تایید.
  ۳. ۳. ارائه طرح پیشنهادی از سوی متقاضی، شامل برونداد مشخص.
  ۴. ۳. احراز تاییدیه از کمیته تخصصی فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت.
  ۵. ۳. اعلام برنامه هفتگی عضو هیات علمی شامل نحوه هدایت دانشجویان و نحوه حضور ایشان در دانشگاه و واحد عملیاتی.
  ۶. ۳. کسب تایید شورای پژوهشی - آموزشی دانشکده/پژوهشکده با در نظر گرفتن منافع دانشگاه، واحد عملیاتی و سودمندی در جهت اهداف ملی.
  ۷. ۳. کسب موافقت برای اعضای هیات علمی دارای سمت اجرایی در دانشگاه، از واحد ذیربط.
  ۸. ۳. مدت اعزام برای اعضای هیات علمی رسمی - آزمایشی، به مدت سه ماه به صورت تمام‌وقت و یا شش ماه به صورت پاره‌وقت است.
  ۹. ۳. مدت اعزام برای اعضای هیات علمی پیمانی حداقل به مدت شش ماه به صورت تمام‌وقت و یا دوازده ماه به صورت پاره‌وقت است.
- تبصره: منظور از حضور تمام‌وقت، حضور ۵ روز کاری در هفته و پاره‌وقت، حداقل ۲ روز کاری در هفته است. پاره‌وقت یا تمام‌وقت بودن دوره فرصت مطالعاتی عضو هیات علمی، در حکم مأموریت ایشان ابلاغ می‌شود.
- تبصره: یک دوره فرصت مطالعاتی شش ماهه (به صورت پاره‌وقت یا تمام‌وقت) حداکثر باید با یک نیمسال تحصیلی اول یا دوم دانشگاه همپوشانی داشته باشد. همچنین یک دوره فرصت مطالعاتی دوازده ماهه (به صورت پاره‌وقت یا تمام‌وقت) حداکثر باید با دو نیمسال تحصیلی دانشگاه همپوشانی داشته باشد. برای دوره فرصت مطالعاتی می‌توان از تعطیلات سه ماهه تابستان در اول، بین یا آخر دوره فرصت استفاده نمود. همچنین در صورت موافقت واحد عملیاتی و واحد دانشگاهی مرتبط با عضو هیات علمی، گذراندن فرصت شش ماهه تمام وقت به صورت دو فرصت سه ماهه در تابستان امکان پذیر است. همچنین این امکان وجود دارد که فرصت سه ماهه دوم در یک واحد عملیاتی متفاوت باشد.
۱۰. ۳. متقاضی استفاده از این نوع فرصت مطالعاتی می‌بایست حداقل دو سال سابقه عضویت هیات علمی فعال در دانشگاه داشته باشد. همچنین طبق آیین‌نامه استخدامی، می‌بایست در دو سال گذشته رکورد علمی نداشته‌باشد.

ماده ۴. ضوابط و شرایط متقاضی

۱. ۴. متقاضی استفاده از فرصت مطالعاتی باید عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی باشد.
۲. ۴. براساس بندهای "د" ماده ۱۲ و ۱۴ آیین‌نامه استخدامی اعضای هیات علمی، برای متقاضیانی که از ابتدای سال ۱۳۹۸ دوره پیمانی یا رسمی - آزمایشی را آغاز می‌کنند، گذراندن فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت الزامی است.
۳. ۴. متقاضی استفاده از فرصت مطالعاتی باید سابقه علمی و کاری (رزومه) مناسب و مرتبط با تخصص لازم برای فرصت مطالعاتی درخواستی را داشته باشد.
۴. ۴. متقاضی باید هنگام ارائه درخواست به واحد خود مدت اعزام به فرصت مطالعاتی را اعلام نماید.
۵. ۴. اعضای هیات علمی دارای مرتبه دانشیاری و استادی نیز می‌توانند با گذراندن دوره‌های تمام‌وقت سه ماهه یا پاره‌وقت شش ماهه از مزایای تشویقی فرصت‌ها بهره‌مند می‌شوند (مزایای تشویقی تصریح شده در این بند، بنابر تصمیمات هیات رئیسه دانشگاه تعیین خواهد شد).
۶. ۴. پس از پایان دوره کامل فرصت مطالعاتی، عضو هیات علمی برای درخواست هر نوع فرصت مطالعاتی دیگر باید حداقل پنج برابر زمان فرصت مطالعاتی قبلی در دانشگاه خدمت نماید. مدت استفاده از مرخصی بدون حقوق نیز به این مدت اضافه می‌شود.
۷. ۴. چنانچه عضو هیات علمی دارای حداقل یک طرح پژوهشی خاتمه یافته برون سازمانی بوده (یا از سابقه جذب اعتبار پژوهشی از سازمان‌های بیرونی برای دانشگاه برخوردار باشد) و مجموع امتیازهای کسب شده از این موضوع، طبق دستورالعمل امتیازدهی به طرح‌های پژوهشی برون سازمانی،

- حداقل ۶ باشد، با تایید کمیته تخصصی فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت، از فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت معاف می‌شود. در صورتی که، امتیاز ذکر شده کمتر از ۶ و بیشتر از ۳ باشد، دوره فرصت مطالعاتی صنعت و جامعه (طبق ماده ۳) به نیم کاهش می‌یابد.
۸. ۴. علاوه بر مورد ذکر شده در بند ۷، در مورد رشته‌هایی که امکان این نوع فرصت مطالعاتی برای آنها فراهم نباشد، با تشخیص هیات رئیسه، دانشگاه می‌تواند شرایط جایگزین برای انجام فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت را تعیین و اجرا کند.
۹. ۴. در صورت استفاده از فرصت ذکر شده در بندهای ۷ و ۸، این مصوبه و مستندات مرتبط در پرونده تبدیل وضعیت ملحوظ خواهد شد.

ماده ۵. الزامات عضو هیات علمی متقاضی

۱. متقاضی باید طرح پیشنهادی خود را که به تایید واحد عملیاتی رسیده‌است، به همراه موافقت این واحد، به معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه ارائه نماید.
۲. ۵. در دوره‌های فرصت مطالعاتی تمام‌وقت، عضو هیات علمی موظف است علاوه بر حضور تمام‌وقت در واحد عملیاتی، در ارتباط با مشاوره و راهنمایی دانشجویان فعالیت کافی داشته باشد. برای این دسته از ماموران، واحدهای موظف آموزشی حذف می‌شود.
۳. ۵. در دوره‌های فرصت مطالعاتی پاره‌وقت، عضو هیات علمی موظف است حداقل دو روز کاری در هفته در واحد عملیاتی فعالیت نماید و در سایر روزهای کاری در طول هفته بنا به برنامه آموزشی دانشکده/پژوهشکده در محل خدمت خود حضور داشته باشد. برای این دسته از اعضاء، واحد موظف آموزشی $\frac{3}{5}$ تقلیل می‌یابد.
۴. ۵. در ارتباط با هر دو بند ۲ و ۳ از این ماده، تعیین جزییات نحوه حضور و سایر وظایف عضو هیات علمی به عهده دانشکده/پژوهشکده محل خدمت متقاضی خواهد بود.
۵. ۵. عضو هیات علمی در دوره فرصت مطالعاتی مجاز به اشتغال در سازمان دیگری نیست.
۶. ۵. ضروری است عضو هیات علمی برنامه حضور خود را در واحد عملیاتی اعلام کند و همراه پیشرفت کار خود را پس از تایید واحد اصلی محل خدمت خود در دانشگاه، به معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه از طریق مکاتبات رسمی اعلام نماید. همچنین در پایان دوره فرصت مطالعاتی، ارائه گزارش کامل الزامی است. اعضای هیات علمی برای استفاده از تسهیلات این نوع فرصت مطالعاتی، یا ماموریت‌های پژوهشی بعدی یا درخواست‌های فرصت مطالعاتی بعدی، باید گزارش کامل از دستاوردهای فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت قبلی خود را در سوابق داشته باشند.
۷. ۵. گزارش نهایی باید شامل دستاوردهای فرصت مطالعاتی، به همراه راه کارها و پیشنهادهای اصلاحی برای بهبود امور باشد.
۸. ۵. گزارش ارسالی باید به تأیید بالاترین مقام واحد عملیاتی یا جانشین ایشان برسد.
۹. ۵. ارزیابی گزارش و برونداد فعالیت هیات علمی اعرامی بر عهده کمیته تخصصی فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت است.

ماده ۶. الزامات واحد عملیاتی

۱. ۶. اولویت موافقت کمیته تخصصی فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت با واحدهای عملیاتی است که با دانشگاه تفاهم‌نامه یا موافقت‌نامه همکاری داشته باشند.
۲. ۶. واحد عملیاتی موظف است امکانات و تسهیلاتی را، که در طرح پژوهشی ارائه شده توسط عضو هیات علمی توافق نموده، به طور رسمی تایید و تامین کند. برنامه کاری فرصت مطالعاتی و نامه تأیید واحد عملیاتی از پیوست‌های قرارداد بین دانشگاه و واحد عملیاتی است.

۳.۶. واحد عملیاتی می‌تواند، براساس مقررات داخلی خود به عضو هیات علمی از طریق عقد قرارداد پژوهشی با دانشگاه یا اعلام کتبی به دانشگاه، حق تحقیق پرداخت کند. دانشگاه از این نوع قرارداد بالاسری کسر نمی‌کند.

۴.۶. در صورتی که واحد عملیاتی اعلام نماید منابع مالی برای اجرای برنامه پژوهشی عضو هیات علمی دانشگاه را تأمین خواهد کرد، باید در اسرع وقت برای تأمین هزینه‌های اعلام شده برنامه‌ریزی و اقدام کند. این موضوع طبق قرارداد با دانشگاه و با رعایت ضوابط و مقررات مربوط می‌باشد. در پایان دوره فرصت مطالعاتی، باید ضمن تسویه حساب، موارد به اطلاع دانشگاه رسانده شود.

۵.۶. واحد عملیاتی می‌تواند عضو هیات علمی را به منظور نشر نتایج تحقیقات یا دریافت اطلاعات نوین فناورانه، به همایش‌ها و کنفرانس‌های علمی بین‌المللی اعزام کند. چاپ و یا ارائه مقالات منتج از تحقیقات در این دوره باید با درج آدرس همزمان واحد عملیاتی و دانشگاه باشد.

۶.۶. درباره مالکیت فکری نتایج حاصل از پژوهش‌ها طی این دوره، براساس توافق‌نامه یا قرارداد همکاری بین دانشگاه و واحد عملیاتی تصمیم‌گیری می‌شود و چنانچه در توافق‌نامه یا قرارداد به این موضوع اشاره نشده باشد، مالکیت فکری نتایج اختراع یا انتشار کتاب و مقاله متعلق به دانشگاه است.

۷.۶. واحد عملیاتی باید نسبت به پوشش بیمه فنی مهندسی عضو هیات علمی متقاضی اقدام نماید.

۸.۶. در صورت بروز هرگونه اختلاف نظر بین دانشگاه یا عضو هیات علمی با واحد عملیاتی، موضوع از طریق مذاکره بین طرفین بررسی و رفع خواهد شد.

ماده ۷. اقدامات اجرایی دانشگاه

۱.۷. هماهنگی‌های لازم بین دانشگاه و واحد عملیاتی، از طریق عضو هیات علمی انجام می‌شود.

۲.۷. دانشگاه، حقوق و مزایای عضو هیات علمی را مطابق با حکم استخدامی وی پرداخت می‌کند. حقوق و مزایای مدیریتی مانند سایر دوره‌های فرصت مطالعاتی در این دوره قابل پرداخت نیست.

۳.۷. به ازای هر ۱۰۰ ساعت کار در واحد عملیاتی، یک امتیاز کار اجرایی به عضو هیات علمی تعلق می‌گیرد.

۴.۷. معاونت پشتیبانی، مالی و مدیریت منابع دانشگاه حکم مأموریت را صادر و عضو هیات علمی را به واحد عملیاتی معرفی می‌کند.

۵.۷. دانشگاه نتایج حاصل از اجرای فرصت‌های مطالعاتی موضوع این دستورالعمل را هر سال تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد در پایگاه اطلاع‌رسانی معاونت پژوهشی و فناوری (مپفا) بارگذاری می‌کند.

ماده ۸. گزارش فرصت مطالعاتی

۱.۸. استفاده کنندگان از فرصت مطالعاتی موظفاند حداکثر ۳ ماه پس از پایان دوره، گزارش پیشرفت کار خود را از طریق واحد محل خدمت اصلی، به دانشگاه ارائه دهند.

۲.۸. گزارش‌های ارسالی در کمیته تخصصی فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت بررسی می‌شود. موارد زیر در بررسی گزارش نهایی و تایید یا رد آن مدنظر قرار می‌گیرد.

۱.۲.۸. انجام کار شاخص در طول دوره فرصت مطالعاتی؛

۸.۲.۲. برداشت‌های فنی و زمینه‌های کاری و عقد قراردادهای بعدی، به همراه ذکر مشخصات افراد کلیدی در واحد عملیاتی مربوط؛

۸.۲.۳. چاپ مقاله یا ثبت اختراع؛

۸.۲.۴. انتقال دانش فنی به واحد عملیاتی؛

۸.۲.۵. مدیریت فنی منابع انسانی و پیشنهاد اجرای طرح‌های پژوهشی مدنظر؛

۸.۲.۶. طراحی دوره آموزشی تخصصی کوتاه مدت با همکاری واحد عملیاتی؛

۸.۳. چنانچه گزارش فرصت مطالعاتی مورد پذیرش قرار نگیرد، متقاضی از مزایای فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت بهره‌مند نخواهد شد.

ماده ۹. تفسیر و نظارت

هرگونه تغییر، تفسیر، بازنگری و نظارت در مفاد این دستورالعمل صرفاً بر عهده هیات رئیسه دانشگاه است.

ماده ۱۰. تصویب و اجرا

این دستورالعمل مشتمل بر یک مقدمه و ۱۰ ماده در جلسه شماره ۴۱ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۵ هیات رئیسه دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب لازم‌الاجراست.

متقاضی

- انجام تعاملات اولیه با گروه و دانشکده/پژوهشکده و اخذ موافقت
- ارائه طرح پیشنهادی به واحد عملیاتی، از سوی دانشگاه یا واحد متقاضی
- اخذ پذیرش از واحد عملیاتی در قالب نامه رسمی به دانشگاه یا عقد قرارداد و تفاهم نامه
- تکمیل فرم درخواست فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت
- مطالعه دستورالعمل دانشگاه در این خصوص

دانشکده/پژوهشکده

- بررسی اولیه تخصص متقاضی و طرح پیشنهادی
- برنامه ریزی درسی و ساعات حضور برای متقاضی در صورت پاره وقت بودن فرصت مطالعاتی
- طرح در شورای پژوهشی دانشکده/پژوهشکده
- ارسال مدارک به معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه
- دریافت گزارشات از هیات علمی در طول دوره

معاونت پژوهشی و فناوری

- بررسی و تایید کمیته تخصصی فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت
- بررسی رکود علمی و پژوهشی (استعلام از امور هیات علمی در صورت نیاز)
- صدور حکم فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت توسط معاونت پشتیبانی، مالی و مدیریت منابع

عضو هیات علمی و دانشکده/پژوهشکده در پایان دوره

- بازگشت به موقع مطابق با حکم ماموریت
- ارائه گزارش مورد تایید واحد عملیاتی به دانشکده/پژوهشکده
- ارائه گزارش تایید شده از طریق دانشکده/پژوهشکده به معاونت پژوهشی و فناوری